speciale uitgave
september 2026

Onze Kerk

Protestantse Gemeente
Sibculo-Kloosterhaar

+ Historie **Hervormde gemeente**
+ Historie **Gereformeerde kerk**
+ **Orgels**
+ Van **federatie** naar **fusie**
+ **Bijzondere verhalen**

Vindplaats van geloof, hoop en liefde

Waardeert u dit jubileum kerkblad?

Een vrije gift wordt op prijs gesteld! Dit kan via de onderstaande QR-code of rekeningnummer

NL71 RABO 0324 978 847

Jubileum editie

Onze Kerk

Huizen van God

"Ik heb de Here slechts één ding gevraagd, daar gaat mijn hele hart naar uit: dat ik mijn hele leven in het huis van de Here mag blijven. Om de lieflijkheid van de Here te zien en steeds meer over hem te leren in Zijn tempel" (Psalm 27:4 – HTB).

Het jaar 2026 is het jaar waarin we als Protestantse Gemeente Sibculo-Kloosterhaar mogen 'vieren' dat onze huidige twee kerkgebouwen al 75 jaar dienst doen als 'Huis van God'. In deze jubileum-uitgave van 'Onze Kerk' willen we daar uitgebreid aandacht aan besteden. De christelijke geloofsgemeenschappen in beide dorpen bestaan al veel langer. Voor zover we kunnen nagaan al meer dan 125 jaar, maar pas toen de geloofsgemeenschappen een eigen kerkgebouw hadden, groeide de gemeente pas echt tot een hechte gemeente in beide dorpen.

In dit jubileumnummer laten we zien hoe de gebouwen tot stand zijn gekomen en welke offers en inspanningen dit heeft gekost. En omdat we toch met een stukje historie bezig zijn hebben we ook een overzicht opgenomen welke predikanten – als voorbijgangers – onze gemeentes hebben gediend. Ook van het aantal leden ('zielen') door de jaren heen zijn overzichten opgenomen.

Soms doen zich tijdens het bouwen of vlak daarna leuke anekdotes voor. We hebben er enkele opgenomen.

"Prijs Hem met het schallen van de trompetten, prijs Hem met harp en citer. Prijs Hem met reidans en tamboerijnen. Prijs Hem met fluiten en snaarinstrumenten. Prijs Hem met klinkende cimbalen, prijs Hem met schallende cimbaalslagen. Laat alles wat adem heeft de Here prijzen! Prijs de Here!".

Psalm 150 is er heel duidelijk over. God de eer geven in een eredienst kan niet zonder muziek en zang. Daarom besteden we in dit nummer ook aandacht aan de orgels in de beide gebouwen.

Veel leesplezier,
de jubileumcommissie

Inhoud

4 Historie Hervormde gemeente
5 Kerkbode uit 1940
7 Architect Jan Jans
10 Ledental en predikanten
11 Historie Gereformeerde kerk
12 De eerste kerkenraad
14 Grote stuwkracht
15 Glas ramen Kloosterkerk
18 Ledental en predikanten
19 Orgel Fredrikskerk
20 Orgel Kloosterkerk
21 Federatie naar fusie
23 Verantwoording
24 75 jaar kerk: programma

De historie van de Hervormde Gemeente Kloosterhaar en hun kerkgebouwen.

Wanneer je de geschiedenis induikt van de Hervormde Gemeente (HG) Kloosterhaar dan kom je al snel uit bij de heer Johannes Fredriks. In april 1888 wordt de heer Fredriks – door de Hervormde Gemeente (HG) van Hardenberg – benoemd als godsdienstleraar in Kloosterhaar. De kerkenraad van de HG Hardenberg verzocht de heer Fredriks destijds, Kloosterhaar en haar directe omgeving als werkgebied te beschouwen, om zowel op geestelijk als maatschappelijk gebied verbetering aan te brengen in de leefsituatie van mensen. Hij deed dat met grote inzet. Al gauw bleek een eigen gebouw zeer wenselijk te zijn. Via de toenmalige predikant van de HG Hardenberg wordt de heer Mr. J.A. van Roijen in Zwolle aangeschreven. Hij was de eigenaar van de Veenderij in Kloosterhaar en omstreken. Op 28 juni 1890 schrijft de heer van Roijen dat de Veenderij "ten volle sympathiseert met het plan tot het stichten van een kerk in Kloosterhaar". Hij stelt hiervoor grond ter beschikking onder voorwaarde dat de grond terugvalt aan de Veenderij als er geen kerk meer wordt gehouden. Ook een voorwaarde was dat de HG Hardenberg de kosten voor onderhoud en andere bijkomende kosten voor haar rekening zou nemen, voor zover de mensen in Kloosterhaar hierin tekort schoten. Tevens roept hij anderen op dit initiatief financieel te ondersteunen. Als dit zou gebeuren, dan werd ook een gift vanuit de Veenderij in het vooruitzicht gesteld.

Zo komen er vele giften binnen. Zelfs welgestelden uit Den Haag en Amsterdam geven flinke bedragen. Citaat uit een brief van een oude dame uit Den Haag "Ofschoon er zoo ontzettend veel aanvragen om hulp voortdurend tot mij komen, zend ik u eene bijdrage van fl. 200,-- voor de kerk te Klooster en Kloosterhaar". Een megagift als je bedenkt dat het gemiddelde weekloon van een (veen)arbeider rond het jaar 1900 op fl. 7,-- à fl. 8,-- lag. In 1891 komt er bericht dat de synode van de NH Kerk een subsidie zal geven van fl. 3.000,---. Een kerkgebouw is nu binnen handbereik. Er volgt een aanbesteding en het werk wordt gegund aan aannemersbedrijf Van Dorth te Vroomshoop voor een bedrag van fl. 5.159,-- (in Euro's 2.325,--!). Veenderij van Roijen zegt toe dat voor de aanvoer van bouwmaterialen voor de kerk 'vrijdom van sluisgeld' wordt verleend. Op 25 november 1892 wordt het kerkgebouw in gebruik genomen. Begin 20e eeuw wordt het kerkgebouw uitgebreid met een galerij en vergroot met een uitbouw tot 360 zitplaatsen. In 1930 is een nieuw pijporgel aangeschaft, die geplaatst is door de firma Dekker uit Goes.

Mevr. Jenny Meijerink-Bakhuis:

"Het verhaal over de plek waar de (Hervormde) kerk moest worden gebouwd kreeg ik als volgt te horen: Twee mannen uit de kerkenraad begonnen op hetzelfde tijdstip hun wandeltocht vanuit de twee uiterste punten van de kerkelijke (NH) gemeente. De één begon te lopen waar nu de Emtenbroekerdijk is (in Ebbenbroek) richting Kloosterhaar-Sibculo. De ander begon ongeveer aan het eind van Marho's-wieke (nu Tachtig Bunderweg) richting Sibculo-Kloosterhaar. Op de plek waar ze elkaar ontmoetten werd de kerk gebouwd. Dit is vorige kerk (uit 1906). Op dezelfde plek staat nu de huidige 75-jarige (Fredriks)kerk."

KERKBODE

DER NEDERLANDSCH HERVORMDE GEMEENTE TE KLOOSTERHAAR

WANT ÉÉN DAG IN UWE VOORHOVEN IS BETER DAN DUIZEND ELDERS.
PS.84:11A

EN LAAT ONS ONZE ONDERLINGE BUEENKOMSTEN NIET NALATEN.
HEBR.10:25A

No.3 Vrijdag 13 September 1940 2e jaargang.

Redactieadres: Ds.J.J.van Zorge, Kloosterhaar. Telefoon 16.
Dit blad verschijnt des Vrijdags om de veertien dagen. Abonnementsprijs franco per post f 1.- per jaar.

PREDIKBEURTEN

Zondag 15 September v.m.10 uur Ds.J.J.van Zorge
n.m.3 uur Ds.J.J.van Zorge
Heid.Catech.Zondag 44.
Zondag 22 September v.m.10 uur Ds.C.Keers van Lemelerveld.

VOOR DE HUISELIJKE GODSDIENSTOEFENING.

Gij zult den nieuwen mensch aandoen, die naar God geschapen is in ware gerechtigheid en heiligheid.
Ephez.4:24.
18e Week na Pinksteren:
„Onze roeping getrouw".

Ziet dan, hoe gij voorzichtiglijk wandelt, niet als onwijzen maar als wijzen,den tijd uitkoopende, dewijl de dagen boos zijn.
Ephez.5:15v.
19e Week na Pinksteren:
„Nood en Verlossing".

15 September	Matth.22: 1-14	Zondag	22 September	Joh. 4:46-54
16 September	Matth.13:44-50	Maandag	23 September	Matth.15:21-28
17 September	Marc. 10:17-31	Dinsdag	24 September	Richt.11:29-40
18 September	Jes. 43:22-28	Woensdag	25 September	Matth.14:22-33
19 September	Hebr. 12: 1-14	Donderdag	26 September	2 Cor. 5:11-21
20 September	Matth.18:12-20	Vrijdag	27 September	1 Sam. 4: 1-11
21 September	Ephez. 4:17-32	Zaterdag	28 September	Openb.11:15-19

Bij het grasduinen in het archief van de Hervormde kerk kwam ik een kerkbode tegen van 13 september 1940. Wat mij daar in het bijzonder opviel was de tekst bij het bijbelleesrooster onder aan de pagina waar staat: "VOOR DE HUISELIJKE GODSDIENSTOEFENING".

Schets NH Kerk

Fredrikskerk in aanbouw 1950

Met je "eigen steen" een muurtje metselen 1950

Na bijna 48 jaar de gemeente gediend te hebben overleed de heer Fredriks op 26 december 1935. De verslagenheid was groot, want de heer Fredriks was zeer geliefd in Kloosterhaar en Sibculo. Elke zondag – behalve bij doop en avondmaal – preekte hij in Kloosterhaar. Slechts één keer moest hij verstek laten gaan wegens griep.

Onder de vleugels van de HG Hardenberg groeide de gemeente in Kloosterhaar e.o. langzaam toe naar zelfstandigheid. In 1924 resulteerde dit in het oprichten van een "Vereniging ter bevordering eener zelfstandige Nederlandsch Hervormde Gemeente te Kloosterhaar, met als standplaats Kloosterhaar". De voornaamste doelstelling van deze vereniging was het verzamelen van geld waaruit een predikant kon worden betaald. Op zondag 3 mei 1936 vond de intrede plaats van de heer J.J. van Zorge als hulpprediker in de kerk in Kloosterhaar. Op 9 mei 1936 geeft het classicaal bestuur van Zwolle de officiële zelfstandigheidsverklaring af aan de buurtschap Kloosterhaar. Dit werd op zondag 10 mei door hulpprediker van Zorge aan de gemeente bekend gemaakt. Kerkelijk behoorden hiertoe dan ook de buurtschap Balderhaar, de buurtschap Sibculo tot en met Tachtig Bunder en de Kloosterdijk. Ds. J.J. van Zorge was de eerste predikant en diende de gemeente van 10 januari 1937 tot 16 maart 1941. Het salaris (traktement) was destijds fl. 1500,-- per jaar vanuit de gemeente, plus fl. 1000,-- als rijks-traktement. Nu er ook een vaste voorganger was voor de gemeente, moest er ook een woning voor hem en zijn gezin komen. Op 11 november 1937 was er de eerste steenlegging van de voormalige pastorie. Toen Ds. J.J. van Zorge hier kwam was hij nog ongehuwd en woonde in bij de kosterswoning van het kostersechtpaar Reinders. Op 19 mei 1938 trad hij in het huwelijk met mej. L. Dönszelmann en betrok het jonge echtpaar de nieuwgebouwde pastorie.

"Elke zondag – behalve bij doop en avondmaal – preekte hij in Kloosterhaar."

Na de 2e wereldoorlog werden er plannen gemaakt om een nieuw kerkgebouw te bouwen op dezelfde plek waar het eerste kerkgebouw al meer dan 50 jaar dienst had gedaan. Er werd een bouwcommissie in het leven geroepen en als architect werd de bekende Twentse architect Jan Jans uit Almelo in de arm genomen, die een kerk bouwde in Twents-Nedersaksische stijl, door Jans 'De Dom in het veen' genoemd. Op 8 januari 1950 vond de laatste eredienst plaats in de oude kerk. Omdat de nieuwe kerk op de plek van de oude kerk gebouwd moest worden, werden de zondagse erediensten tijdelijk gehouden in de kantine van het voormalige werkkamp Kloosterhaar, aan de Groenedijk. Op 6 mei 1950 werd symbolisch de eerste steen gelegd (zie foto) in aanwezigheid van de 90-jarige mevr. Fredriks, echtgenote van de legendarische hulpprediker dhr. Johannes Fredriks. Ze mocht jammer genoeg de dienst van de ingebruikname, op 17 december 1950, niet meer meemaken.

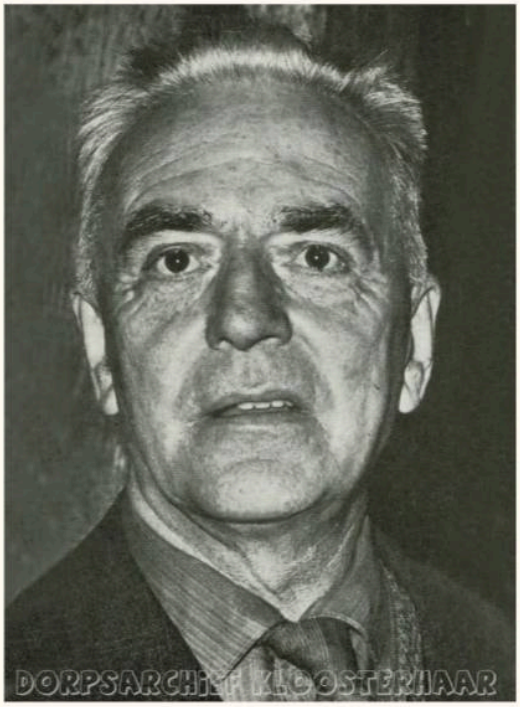

Architect Jan Jans (1893 - 1963)

Eerste steenlegging met ds. L. de Wit, mevr. Fredriks en architect Jan Jans

Bouwcommissie Fredrikskerk

Mevr. Jenny Meijerink-Bakhuis:

"Dit jaar – 2026 – vieren de kerken van Kloosterhaar en Sibulo hun 75ste verjaardag. Net als ik, Jenny Meijerink-Bakhuis. Toen ik werd geboren in 1951 en er voor mij en Dirk Beuving (†) de doop werd aangevraagd in de kerk in Kloosterhaar, werd dit geweigerd door de dominee en de kerkenraad. De reden: mijn ouders en de ouders van Derk Beuving bezochten het 'klomp'nkarkie' aan het toenmalige Gemeentepad, de Hervormde Evangelisatie. Nu zou je zeggen de Gereformeerde Bond (binnen de Hervormde Kerk). Maar na veel heisa moest ds. L. De Wit ons tòch dopen en wel op zondag 4 mei 1952. De tekst op de doopkaart vermeldt: "Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert ze niet; want derzulken is het Koninkrijk Gods" (Markus 10:14 STV)."

Interieur in aanbouw 1950

"De Dom in het veen."

Kenmerkend voor dit kerkgebouw is dat het – zowel binnen als buiten – is opgetrokken uit roodgeel gemêleerde baksteen van groot formaat en gemetseld in een zogenaamd onregelmatig verband. De gewelven in het kerkgebouw zijn uitgevoerd in een speciale kleine lichtere gewelfsteen. Aan de buitenkant vallen verder de zware steunberen op, de friezen en muizentanden net onder de dakrand en de klokkenmuur bovenop de achtermuur van de kerk, met hierin een segmentboog als opening, waarin plek was voor een klein klokje. De zware toren van 19 meter hoog is ook kenmerkend voor deze bouwstijl. Binnen in de kerk vallen de mooie kruisribgewelven op voor het schip en de galerij. Het koor is overwelfd met een straalgewelf en de zijpaden met Boheemse kappen en spitse gordel-bogen. Prachtig om even naar boven te kijken als je in de kerk zit. Aannemer Eshuis & Zn uit Vriezenveen had voor de uitvoering van dit werk speciale gewelfbouwers uit Brabant aangenomen, met veel ervaring uit de RK-traditie. Over oecumene gesproken! Erg leuk om te vermelden is ook dat het windhaantje op de huidige toren dezelfde is als dat van het oude kerkgebouw ruim 125 jaar geleden.

Gewelf pad buitenmuur Fredrikskerk

Windhaantje Fredrikskerk

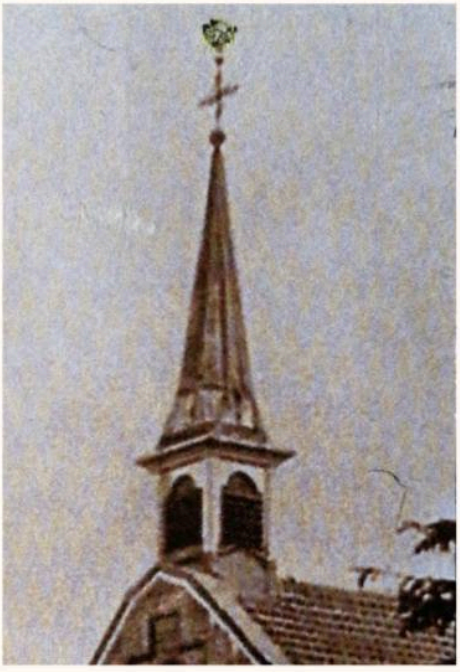

Windhaantje Oude Hervormde Kerk Kloosterhaar

De totale bouwkosten waren fl. 116.000,-- (€ 52.200,--). Een flinke uitgave natuurlijk en op allerlei manieren probeerde men geld bij elkaar te sprokkelen. Zo konden de gemeenteleden ook letterlijk hun steentje bijdragen door een of meerdere stenen te kopen, die men dan zelf mocht inmetselen in de muren van de kerk.

Fredrikskerk + kosterswoning

Fries en rollaag Fredrikskerk

"Moge de kerk in Kloosterhaar hiervoor bewaard blijven."

Architect Jans (1-10-1893 / 21-02-1963) had een strenge visie over de functie van een kerkgebouw: "De kerk wordt uitsluitend gebouwd ter ere Gods. Bij het bouwen van een kerk is geen plaats voor menselijke ijdelheden. De kerk moet vrij gehouden worden van 'bouwkunstige modes', die nu modern schijnen, maar over tien jaar door andere zijn vervangen. Tal van kerkruimtes worden bedorven door voorwerpen, die er klakkeloos worden ingehangen, zodat het een huiskamer lijkt. Moge de kerk in Kloosterhaar hiervoor bewaard blijven". Daarnaast vond de architect dat de kosterswoning naast de kerk droevig was, omdat zij het gezicht van de kerk bederft. Gelukkig staat de oude kosterswoning nog fier overeind en wordt nu bewoond door koster Alex Potgieter.

In het kader van de naderende fusie met de Gereformeerde Kerk Sibculo, waarvan het kerkgebouw de naam 'Kloosterkerk' draagt werd door de toenmalige kerkenraad besloten de kerk in Kloosterhaar ook een naam te geven. Een enquête onder de gemeenteleden leverde de naam 'Fredrikskerk' op, verwijzend naar de allereerste Godsman in Kloosterhaar en omstreken. Sinds zondag 8 oktober 2017 draagt de kerk in Kloosterhaar deze naam.

Ledental Hervormde Gemeente:

Jaar	Totaal aantal leden	Aantal belijdende leden	Opmerkingen
1956	1862	1008	In de archieven was het lastig om de juiste cijfers te achter-
1959	1840	900	halen; in genoemde aantallen zijn soms ook 'papieren leden'
1980	1531	778	opgenomen.
1985	1968	1028	
1992	??	1077	
2005	1915	932	
2010	1808	877	
2014	1688	805	
2019	1631	930	Gezamenlijk aantal leden bij fusie medio 2019
2025	1248	698	Aantal leden gefuseerde gemeente PG Sibculo-Kloosterhaar

Dhr. Jan Reinders vertelt:

"Ik had een haat-liefde verhouding met ds. Leen de Wit. Vlak na de bouw van de kerk kregen we bijvoorbeeld onenigheid over de liederenborden. Ik had de letters en cijfers geschilderd. Op een bepaald moment zei ds. De Wit : 'eigenlijk ben je een eigenwijze donder', waarop ik antwoordde 'Zo ken ik er meer'."

Predikanten die de gemeente hebben gediend:

Naam predikant	Periode	Opmerkingen
J.J. van Zorge	03-05-1936 / 16-03-1941	Eerst als hulpprediker en per 10-01-1937 de eerste dominee
J. Muurling	23-03-1941 / 19-03-1944	
M. Hylkema	23-06-1944 / 12-09-1948	
L. de Wit	20-02-1949 / 23-05-1954	
J. van de Marel	29-08-1954 / 17-03-1965	
H. Koekoek	01-09-1962 / 27-06-1981	Eerst hulpprediker en per 01-01-1978 dominee
J.H. Dorgelo	31-10-1965 / 05-04-1970	
C.P. Kassenaar	10-01-1971 / 03-10-1971	In 1e dienstjaar overleden op 25 jarige leeftijd
T. Robijn	30-04-1972 / 23-04-1978	
R. Boerma	28-05-1979 / 02-05-1982	
W.H. Evers	10-10-1982 / 02-04-1989	Eerste serieuze toenadering Geref. Kerk, Sibculo
A. Boer	??-??-1982 / 31-10-1994	Bijstand in pastoraat
A.J.C.M. Schouten	12-11-1989 / 30-08-2001	
P. van Veen	01-10-1994 / 01-08-2005	Bijstand in pastoraat
N. Raatgever	25-05-2003 / 28-09-2008	02-12-2007 - federatie met Geref. Kerk, Sibculo
A.W. van de Griend	17-01-2010 / fusiedatum	

De historie van de Gereformeerde Kerk Sibculo en hun kerkgebouwen.

Institutie Gereformeerde Kerk, Sibculo:

Op 4 september 1945 's middags om vijf uur werd een vergadering belegd in het toenmalige kerkje aan de Gemeenteweg. Het gereformeerde volksdeel van Sibculo en omstreken behoorde toen kerkelijk tot de Gereformeerde Kerk Vroomshoop en gedeeltelijk tot Bergentheim. Ver voor de Tweede Wereldoorlog (WO II) was men in Sibculo al op zoek naar een eigen onderkomen voor de zondagse erediensten, want in een tijdperk zonder auto's en vaak zelfs zonder fietsen, waren het – vooral in de herfst en winter – grote afstanden naar Vroomshoop en/of Bergentheim. In 1906 lukte dat! Het oude openbare schoolgebouwtje (aan de vroegere Zanddijk, nu Kloosterstraat) werd verplaatst naar de Gemeenteweg, wat toen nog Gemeentepad heette. In Vroomshoop werd de oude Gereformeerde Kerk (uit 1863) vervangen door een nieuwe en de oude preekstoel en wat banken uit de oude kerk werden in het oude schooltje geplaatst en zo is het oude schooltje een kerkje geworden. Het is de plek aan de Gemeenteweg waar nu café/cafetaria Boszicht is gevestigd.

Aanvankelijk hield men er één keer per maand een eredienst in de ochtend. Daarnaast ook de avonddiensten, maar dan alleen bij volle maan. Gedurende de week werden er catechisaties gegeven, en ook activiteiten zoals jongens- en meisjesvereniging, de mannen- en vrouwenvereniging, enz. Zo groeide de kerkelijke gemeenschap langzaam naar zelfstandigheid toe, intensief begeleid door de predikanten van Vroomshoop en Bergentheim. Door de crisisjaren (de Grote Depressie 1929-1939) en de WO II (1940-1945) vond de institutie pas na WO II plaats op dinsdag 4 september 1945. Deze oprichtings-(institutie-)vergadering stond onder leiding van de Vroomshoopse predikant Broekroelofs.

Klompenkarkie Gemeentepad

Dhr. D.J. Ormel:

"De aankoop van het stuk grond waar nu de Kloosterkerk staat had nogal wat voeten in de aarde. Het was eigendom van textielbaron Van Heek in Enschede en die wilde het beslist niet verkopen. Na vele gesprekken ging Van Heek eindelijk over stag, maar dan het gehele terrein van circa 4 hectare voor fl. 12.000,--. Wat moesten we met zoveel grond. Via architect Schuitemaker is het grootste deel toen doorverkocht aan de RK-parochie Vroomshoop/Geerdijk. Er bleef voor de kerkbouw ongeveer 75 are over voor een bedrag van fl. 2.500,--."

De eerste kerkenraad:

Er waren in de week voor de oprichtingsvergadering kandidatenlijsten opgesteld voor de eerste ouderlingen en diakenen. 's Avonds om zeven uur waren er 37 stemgerechtigde leden aanwezig, die hun eerste kerkenraad kozen. Deze bestond uit de volgende acht mannen: G.J. Altena, J.H. Jansen, R. v.d. Weide, L. Grimmerink, J. Bolks, Joh. Prenger, R. Teunis en D.J. Ormel. De heer J.H. Jansen werd als praeses gekozen en D.J. Ormel als scriba.

Het eerste kostersechtpaar was de familie De Hoop, die woonden in een bijgebouwtje van het kerkje. Kandidaat W. Kreuzen uit Vroomshoop was al sinds 1939 actief als pastoraal werker in wijk Sibculo en heeft een groot aandeel gehad in het zelfstandig worden van de gemeente in Sibculo. In 1943 werd hij opgevolgd door kandidaat H. Willems. Op zondag 4 november 1945 wordt ds. H. Willems bevestigd als eerste predikant van de Gereformeerde Kerk Sibculo. Een historische gebeurtenis. Omdat er geen pastorie was, woonde ds. Willems 'op kamers' bij de fam. Prenger aan de Zanddijk.

Financieel gezien was het allemaal nog wel wat moeilijk, maar de offerbereidheid was groot. De jaarrekening in guldens van 1946 zag er als volgt uit: Inkomsten fl. 3943,-- en uitgaven fl. 3857,--. Het voordelige saldo was dus fl. 85,--. En dan te bedenken dat vlak na WO II de maandlonen rond de 100 gulden lagen (dus ongeveer € 45,--).

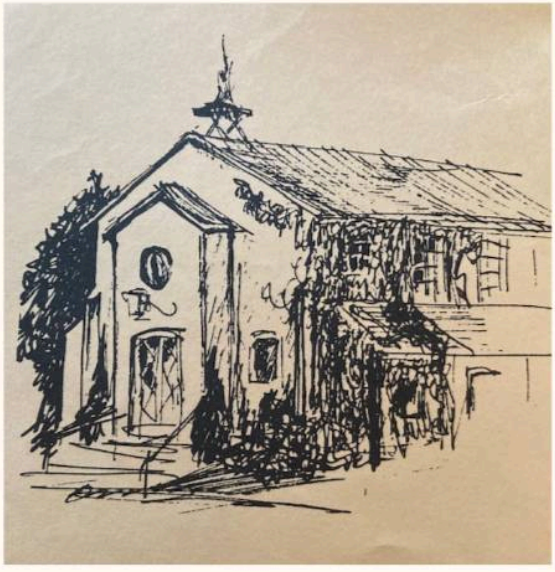

"Uiteindelijk is het een prachtig geheel geworden."

Artist impression GK, Sibculo met torentje

Dhr. D.J. Ormel:

"Op een dag moest ik bij ds. Schippers komen. Hij liet mij een kistje zien met allemaal zilveren gulden en rijksdaalders. De eigenaar – geen lid van de kerk - had het tijdens de oorlog in de grond gestopt, omdat hij het niet bij de bezetter wilde inleveren. Hij zag zoveel mensen zwoegen voor de kerkbouw en wilde ook iets bijdragen. De zilveren munten waren ongeveer 600 gulden waard! Een weekloon was in het begin van de jaren vijftig: 25-30 gulden. "

Mevr. Willems vertelt:

"Toen mijn man op 4 november 1945 zijn intrede deed in Sibculo, was er geen woning beschikbaar. De oplossing was: een studeer- en slaapkamer bij de fam. Joh. Prenger en bij de gezusters A. en F. Prenger een huiskamer en gebruik van de keuken. Ondanks dat de kerkenraad erg haar best deed om zo snel mogelijk een pastorie te bouwen, liet de bouwvergunning lang op zich wachten. Toen de komst van onze oudste zoon zich aankondigde werd deze manier van wonen toch wel wat lastig voor ons. Maar geen nood de kerkenraad heeft toen – met toestemming van de familie Joh. Prenger – op zolder, twee kamertjes erbij gebouwd. 't Was behelpen, maar wel fijn en gezellig."

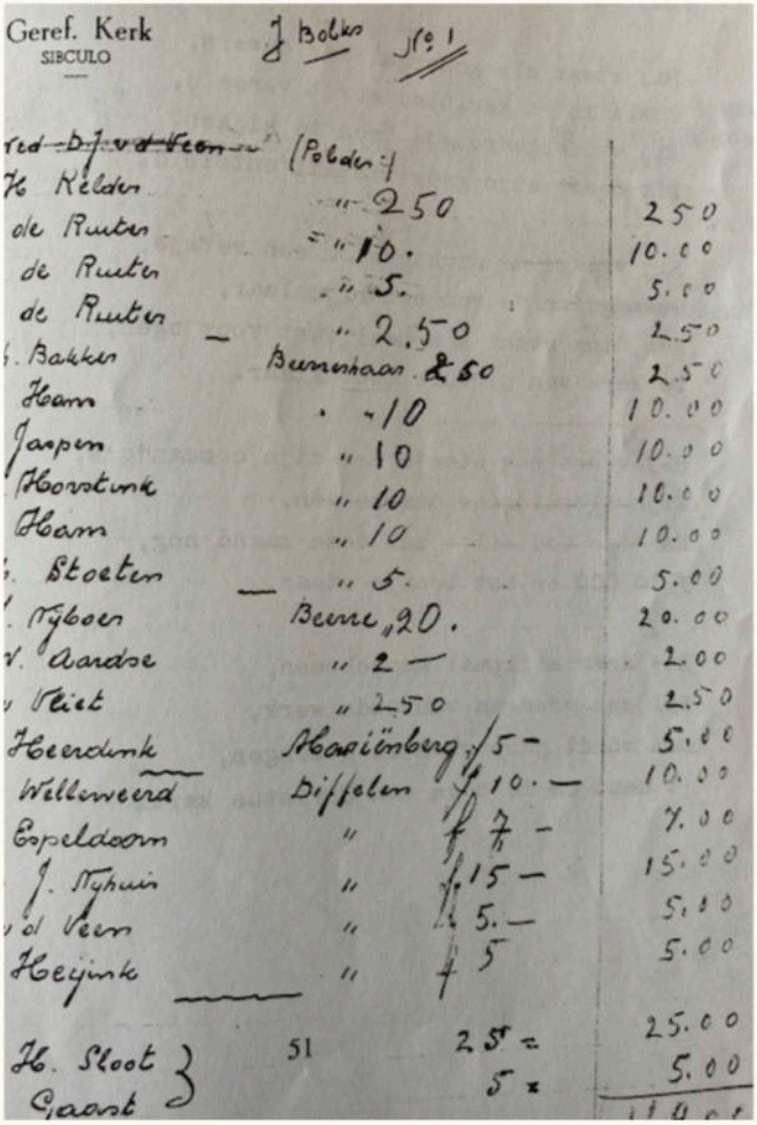
Geref. Kerk
SIBCULO

Bijdragelijst bouw Kloosterkerk

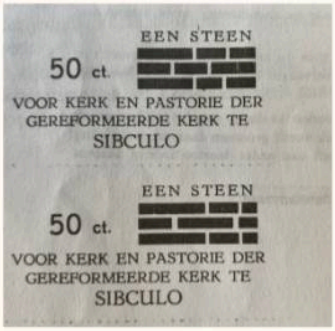

Steen-bon bouw Kloosterkerk

"Het was behelpen, maar wel fijn en gezellig."

Grote stuwkracht:

In 1947 vertrok ds. Willems naar Uithoorn. Na een paar jaar zeer moeilijk beroepingswerk kwam op 17 juli 1949 kandidaat K.A. Schippers van Kampen. Ds. Schippers was de grote stuwkracht in de nog jonge gemeente, die met een zogenaamde 'duwactie' de kerkelijke gemeente bracht van het oude kerkgebouwtje aan de Gemeenteweg naar de plek waar nu de 'Kloosterkerk' staat: op historische grond van het oude Klooster 'Groot Galilea" (1406-1580). Oorspronkelijk hadden de gemeenteleden een andere locatie op het oog, namelijk het korfbalveld aan de Kloosterdijk (nu de percelen Kloosterdijk 166-168), maar de (provinciale) instanties in Zwolle wezen dit af. Door allerlei acties (o.a. aardappels krabben, ook door ds. Schippers) en grote inzet en opoffering van alle gemeenteleden werd het mogelijk dat op 31 oktober 1951 (Hervormingsdag) het nieuwe kerkgebouw in gebruik kon worden genomen. Aan het slot van deze dienst zong de gemeente uit volle borst: Halleluja, Eeuwig Dank en Ere (Lied 257).
In deze eredienst werd ook afscheid genomen van het kostersgezin De Hoop vanwege hun vertrek naar Holten. Het kosterschap werd overgenomen door de familie Altena van de Vleggedijk, die daarna bijna veertig jaar het kosterschap vervulden. Toen ds. Schippers in 1953 vertrok naar Ermelo konden gemeente en voorganger terugzien op een fijne en vruchtbare periode. Ds. Schippers was echt een 'kerkplanter' en liet na vier jaar een bloeiende gemeente achter met een nieuw kerkgebouw en bijbehorende pastorie. Het gebouwtje '(klomp'n karkie') aan de Gemeenteweg werd in 1951 verkocht aan de 'Evangelisatie', een behoudende groep Hervormde Gemeenteleden uit Sibculo en Westerhaar, die hier zondagse diensten hielden.

Aardappelkrabbers - 2e L = Jan Sloot; 3e L = Derk-Jan Ormel; 4e L = ds. Schippers; 3e R = Albert Hakkers

Ds. Schippers vertelt:

"Ik herinner mij een ingrijpend probleem, dat te maken had met de nieuwe kerk. Bij de opening hing achter de preekstoel een houten kruis. Dat was een idee van architect Schuitemaker en ik vond het zelf ook passend. Maar voor enkele gemeenteleden was dat 'rooms'. Zij konden het voor hun geweten niet aanvaarden. Het kruis is er toen uitgehaald en nooit meer terug gekomen". Op dit moment hangt er een Christusmonogram.

Oorspronkelijk had de Kloosterkerk op het dak aan de voorgevel een klein torentje, een dakruiter, voor een kleine kerkklok (zie foto). Deze is in de beginjaren van de kerk al verwijderd in verband met – niet te herstellen – lekkages op de plek boven het orgel. Als 'wederopbouw'kerk draagt de Kloosterkerk de kenmerken van de naoorlogse bouwperiode: functioneel, sober en gericht op de gemeenschap. De Vroomshoopse architect Jaap Schuitemaker ontwierp een zogenaamde bakstenen zaalkerk. Wel opvallend zijn de 11 glas-in-lood ramen in de voor- en zijgevels van het kerkgebouw met afbeeldingen die verwijzen naar een bijbehorende Bijbeltekst.

Gereformeerde Kerk, Sibculo met torentje

GK-kerk ook wel 'kerk op de bult' genoemd

Ds. Schippers:

Deze drijvende kracht achter de kerkbouw werd ook wel de 'grote duwheer' genoemd. Een persoonlijke aktie van ds. Schippers was, dat hij de collecteopbrengsten van de gastpreek-beurten buiten Sibculo, bestemde voor onder andere de 11 glas-in-lood-ramen van de Kloosterkerk. Hij vermeldde dit bij het vooraf vastleggen van de preekbeurt en dit leverde nog wel eens een extra gift op van deze (buur) gemeente voor de bouw van de Kloosterkerk. Veel later heeft ds. Ter Beek een prekenserie gehouden naar aanleiding van de Bijbelteksten op deze ramen.

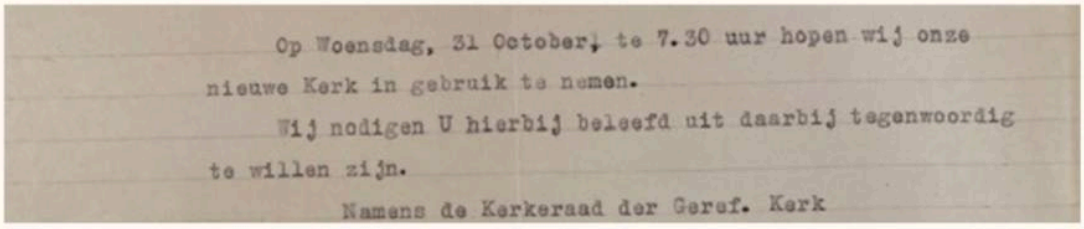

Op Woensdag, 31 October, te 7.30 uur hopen wij onze
nieuwe Kerk in gebruik te nemen.
Wij nodigen U hierbij beleefd uit daarbij tegenwoordig
te willen zijn.
Namens de Kerkeraad der Geref. Kerk

Uitnodigingsbrief J. Sloot i.v.m. ingebruikname Kloosterkerk

Glas ramen Klooster kerk

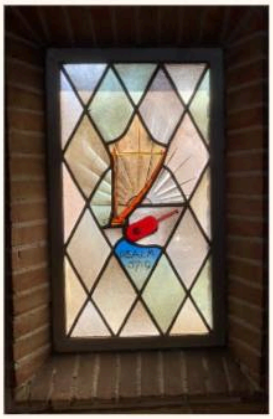

Psalm 57 vers 9

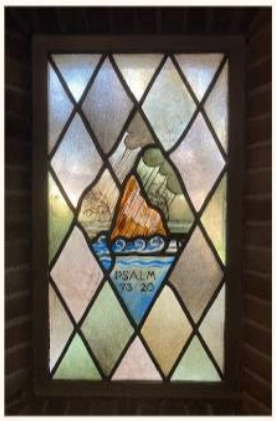

Psalm 73 vers 26

Psalm 61 vers 4

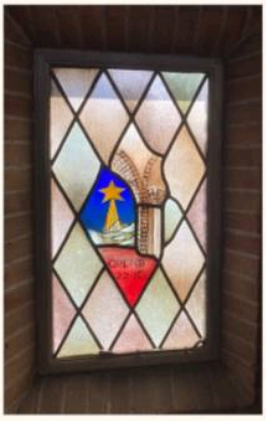

Openb. 22 vers 16

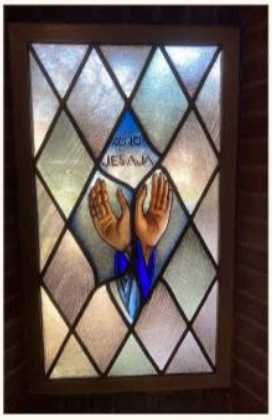

Jesaja 49 vers 16

Jesaja 11

Psalm 119 vers 105

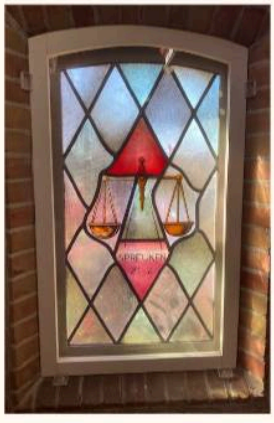

Spreuken 21 vers 2

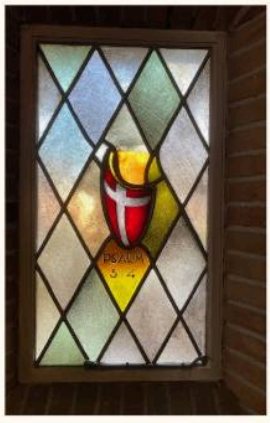

Psalm 3 vers 4

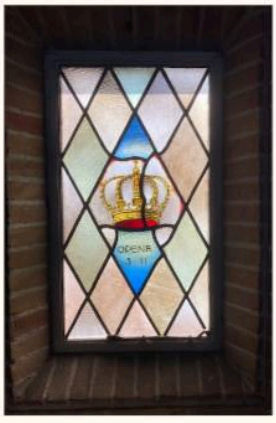

Openb. 3 vers 11

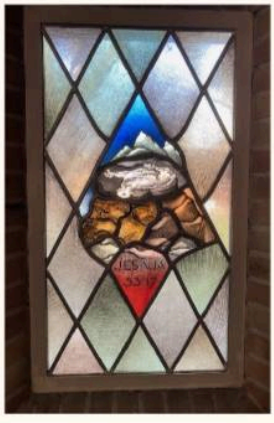

Jesaja 53 vers 7

In de jaren daarna liet het aantal leden een gestage groei zien (zie tabel ledental). In de jaren zeventig werd door een kerkelijke herindeling het ledenaantal plots een stuk groter, doordat de leden van Vriezenveensewijk-Westerhaar bij de kerk van Sibculo gevoegd werden. In 1975 werd Westerhaar zelfstandig met een ledenaantal van zo'n 450 personen. In 1974 werd het kerkgebouw uitgebreid met bijgebouwen met een toepasselijke naam 't Refter (eetzaal) en in het begin van deze eeuw kreeg 't Refter zijn huidige omvang.

Ab van Dijk - Goffe Wiersma - Jan Huisken

Verbouwing 't Refter - voorjaar 2003

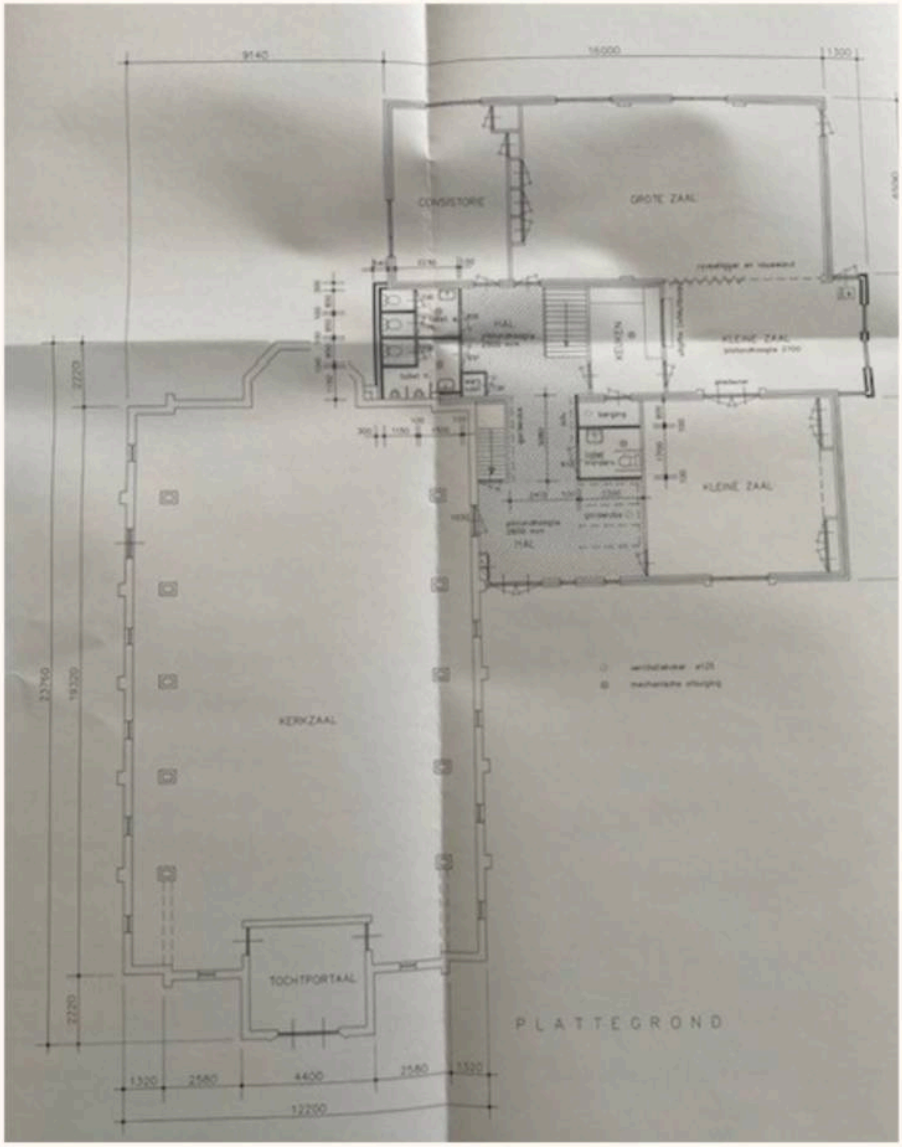

Bouwtekening 2e verbouwing 't Refter

Ledental Gereformeerde Gemeente:

Jaar	Aantal leden	Opmerkingen
1945	315	Institutie Gereformeerde Kerk Sibculo
1950	334	
1955	402	
1960	445	
1965	489	
1970	766	Inclusief leden van Vriezenveensewijk
1975	317	Institutie Gereformeerde Kerk Westerhaar ('de Bron')
1980	338	
1985	369	Meer dan 50% jonger dan 25 jaar
1990	365	
1995	398	
2000	413	
2005	391	
2010	384	
2015	372	
2019	343	Tot fusie met Hervormde gemeente Kloosterhaar-Sibculo op 30 juni

Predikanten die de gemeente hebben gediend:

Naam predikant	Periode	Opmerkingen
H. Willems	04-11-1945 / 01-06-1947	
K.A. Schippers	17-06-1949 / 21-06-1953	pastorie en daarna Kloosterkerk gebouwd
R. Siertsema	09-08-1953 / 20-09-1956	
P. van der Veen	16-12-1956 / 02-09-1962	
Joh. Kroeze	28-04-1963 / 23-06-1968	
P. Brouwer	31-08-1969 / 28-07-1974	
M.M. den Hollander	27-04-1975 / 28-08-1977	Ook predikant in Mariënberg
C.P. Koole	01-09-1977 / 01-09-1979	
J. Schep	28-02-1982 / 12-07-1987	Eerste serieuze toenadering Herv. Gemeente
A.H. Boschma	09-07-1989 / 17-04-1994	Voor 20% verbonden aan de GK, Wierden
B.J. Heusinkveld	18-02-1996 / 31-12-2002	Voor 20% verbonden aan de St. Lindeboom
H.O. ter Beek	23-04-2006 / 02-09-2012	02-12-2007 - federatie met Herv. Gemeente
H. Dorgelo	06-12-2015 / fusiedatum	30-06-2019 – fusie tot PG Sibculo-Kloosterhaar

Orgel van de Fredrikskerk

Bij de bouw van de nieuwe kerk in Kloosterhaar in 1950 was er geen geld voor een nieuw orgel. Daarom werd het orgel uit de oude kerk overgeplaatst naar het nieuwe kerkgebouw, maar al snel bleek dit orgel veel te klein om de gemeente te begeleiden tijdens de eredienst. Er werd een orgelcommissie in het leven geroepen, waar oud-organist van de Fredrikskerk Jan Reinders deel van uit maakte. Het bleek echter onmogelijk, zo vertelde Jan Reinders, om voldoende geld bij elkaar te sprokkelen. De bevolking had - in de jaren daarvoor - al veel geldelijke offers gebracht voor het kerkgebouw. Tenslotte kwam men in contact met orgelbouwer Henk Vierdag uit Enschede. Deze orgelbouwer wilde wel een orgel bouwen voor weinig geld, met dien verstande dat het orgel zou worden samengesteld uit onderdelen van oude (gesloopte) orgels, die bij Vierdag overtollig in de werkplaats lagen. Er werd een prijs overeen gekomen en Vierdag ging aan de slag. Echter, er ontstond onenigheid over de uitvoering.

Jan Reinders vertelt: zo waren er problemen met 'de hoed' van één van de register holpijpen, waardoor het stemmen van deze pijp erg moeilijk bleek. Ook was de motor voor de windvoorziening te klein en kreeg het orgel te weinig lucht om voluit te spelen. De subbas (grootste orgelpijp) was samengesteld uit 2 oude pijpen met als gevolg dat de intonatie niet klopte. En zo waren er nog een paar frustraties. Met de dreiging dat de laatste termijn van de rekening niet zou worden betaald, heeft orgelbouwer Vierdag toch zijn best gedaan om de orgelcommissie tevreden te stellen.

Het orgel is in de jaren 1961/1962 gebouwd en in gebruik geweest tot 2008. Gedurende deze periode en tot zijn verhuizing was de heer Jan Reinders de vaste organist en deed hij het onderhoud aan dit orgel.

Stemming en onderhoud van dit 'Vierdag'-orgel bleek al snel een flinke kostenpost te worden. Toen een nieuw 'ouderwets' kerkorgel financieel niet haalbaar was werd besloten een zogenaamd 'Allen-orgel' aan te schaffen. Dit is een volledig digitaal orgel van Amerikaanse oorsprong met heel veel muzikale mogelijkheden van hoge kwaliteit. De 'orgelbouwer' was de firma Loonstra, Klassieke Orgels en inmiddels zijn er al meer dan 300 kerkorgels in de Benelux geplaatst.

Jan Reinders

Orgel van de Kloosterkerk

Het eerste orgel van de Kloosterkerk is gebouwd door de orgelbouwers van de familie Verschueren uit Heythuysen, Limburg. Het was geen nieuw orgel, maar uit welk (Limburgs?) kerkgebouw het orgel oorspronkelijk kwam is niet bekend. Het was een zogenaamd elektro-pneumatisch orgel met 160 pijpen. Politieman H. Bouwman was destijds de vaste organist en De Bruijn uit Kampen deed het onderhoud en stemde het orgel.

Het orgel uit 1951 liep eind jaren tachtig op zijn laatste benen. Er werd een orgelfonds in het leven geroepen om voor een nieuw orgel te sparen, maar na een paar jaar sparen bleek een nieuw orgel financieel niet haalbaar. Via de firma B.A.G. uit Enschede kregen we een unieke kans om het orgel van de Hervormde kerk van Staphorst te kopen. Voor de ambitieuze plannen van die kerk was dit orgel te klein geworden. Na gezellige onderhandelingen werd het orgel gekocht voor fl. 40.000,--. Het uit 1918 daterende 'Engelse' orgel is uniek in zijn soort en heeft 100 pijpen.

Van dit type zijn er maar een paar gebouwd door de orgelbouwer A. Standaart uit Rotterdam. In 1973 volgde een restauratie door de gerenommeerde firma Flentrop uit Zaandam. Tijdens het bezoek aan Staphorst vroegen enkele kerkenraadsleden ons of de dominee niet was meegekomen. De nog jonge Ds. Boschma was er uiteraard wel bij, maar gekleed in spijkerbroek en trui zagen onze Staphorster gastheren hem niet als predikant. Ze hadden een statige heer in zwart pak verwacht.

Toen het orgel in onderdelen arriveerde in Sibculo zonk een aantal bouw-vrijwilligers de moed in de schoenen, want voor hun gevoel leek het meer op brandhout dan op een orgel. Uiteindelijk is het een prachtig geheel geworden en op vrijdag 22 maart 1991 werd tijdens een feestelijke bijeenkomst het huidige orgel in gebruik genomen.

Het oude orgel uit 1951 werd verkocht aan gemeentelid Bernard Lamberink, die het weer heeft doorverkocht aan een orgelbouwer in Urk.

Standaardorgel GK Sibculo

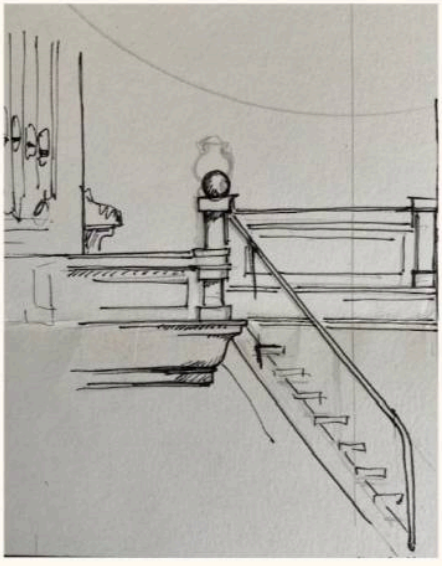

Schets trap naar orgel + speelklavier Kloosterkerk

Van samenwerken via federatie naar fusie (1983 – 2019)

Fusiedienst 30 juni 2019

Onder de predikanten ds. J. Schep (GK) en ds. W. Evers (NHG) werd serieus contact gezocht met elkaar, om te onderzoeken hoe de twee kerkgenootschappen in beide dorpen samen zouden kunnen gaan. Dit was het begin van een lange weg naar één kerkgenootschap. Het jeugdwerk werd samen opgepakt en ook op het terrein van het evangelisatiewerk ontstond een goede samenwerking. Twee keer per jaar was er een kanselruil en later werden ook de jeugd- en evangelisatiediensten samen opgepakt. Echter wel stapje voor stapje.

Het duurde nog tot begin 2006 voordat de volgende grote stap werd genomen. Er werd een federatie-commissie ingesteld met leden van beide gemeentes en dorpen, die één federatief kerkgenootschap moesten voorbereiden. De directe stap naar een fusie was nog te groot. Tijdens een gezamenlijke kerkenraadsvergadering op 2 december 2007 werd door de kerkenraden van de Hervormde Gemeente Kloosterhaar – Sibculo en de Gereformeerde kerk te Sibculo besloten tot het aangaan van een nauwe samenwerking in de vorm van een federatie. In de daarop volgende zondag werd dit in een gezamenlijke dienst in de Frederikskerk, Kloosterhaar bekrachtigd. De toenmalige voorgangers ds. H. ter Beek (GK) en ds. N. Raatgever (NHG) verzorgden samen deze feestelijke dienst. Tijdens deze periode van federatie werd steeds meer samengevoegd en samengewerkt, zoals gezamenlijke avonddiensten, instelling van een federatiekerkenraad, gezamenlijke vergaderingen van ouderlingen, diakenen en kerkrentmeesters, enz. Dit allemaal ter voorbereiding van de fusie van beide kerkengenootschappen tot één Protestantse Gemeente.

In de federatieovereenkomst werd vastgelegd, dat steeds na twee jaar een evaluatie zou plaats vinden met een beslismoment: fuseren tot één kerkgenootschap of verder als federatie. Door allerlei oorzaken is tot vijf keer toe besloten om nog niet te fuseren. Wel werd eind 2014 door de federatie-kerkenraad besloten tot het instellen van een projectgroep 'Onze Kerk – Onze Toekomst' (OKOT). Deze projectgroep ging op 20 januari 2015 voortvarend van start. Eén van de deelopdrachten was 'onderzoek de geloofsbeleving en kerkbetrokkenheid'. Via een enquête werden alle inwoners (ook de niet-kerkleden) van beide dorpen naar hun mening gevraagd over de toekomst van de kerk. Van de 800 enquêtes kwamen er 672 ingevuld terug, waaruit een grote betrokkenheid bleek van de inwoners van beide dorpen. Op 5 april 2017 werd het rapport van de projectgroep OKOT aangeboden aan de federatiekerkenraad. Het resultaat van het werk van OKOT gaf een flinke boost tot de volgende stap. Al vóór het volgende officiële beslismoment – december 2017 – werd duidelijk: we gaan fuseren tot één Protestantse Gemeente.

"We gaan fuseren tot één Protestantse Gemeente."

Toen dit offieel werd besloten door de beide kerkenraden heeft het toch nog 1,5 jaar geduurd voordat we formeel als 'De Protestantse Gemeente Sibculo-Kloosterhaar' verder konden. Toestemming om te fuseren gaat via de classis van PKN Nederland en deze periode ging de classis Hardenberg net over in de classis Overijssel-Flevoland. Dit was hun eerste fusie, dus veel onduidelijkheid en onwennigheid, vooral bij de nieuwe leden van de classis. Gevolg: vertraging op vertraging. Uiteindelijk mochten we in een feestelijke dienst op zondag 30 juni 2019 de fusie-overeenkomst ondertekenen en konden we verder als Protestantse Gemeente Sibculo-Kloosterhaar.

Predikanten fusie-gemeente PG Sibculo-Kloosterhaar:

Naam predikant	Periode	Opmerkingen
W. van der Griend	fusiedatum/22-09-2019	
H. Dorgelo	fusiedatum/05-09-2021	
R. Schothans	01-07-2021/01-03-2026	Kerkelijk werker voor 0,5 fte
C. Verrips	01-11-2023/heden	0,5 fte en eerste vrouwelijke predikant

Fredrikskerk

"Vroeger zaten Kloosterhaarders links in de (Fredriks)kerk, en de Sibculoërs rechts."

Onze Kerk
Jublieum editie
Onze Kerk is het kerkblad van de Protestantse Gemeente Sibculo - Kloosterhaar.

Uitgifte
Eenmalig

Oplage
1.500 stuks

Hoofdredactie
Deborah Hakkers
communicatie@onzekerk.nu

Bezorging kerkblad
Het kerkblad wordt huis aan huis verspreid in Kloosterhaar en Sibculo. Buiten deze dorpen verzenden we per post. Geen kerkblad ontvangen? Mail naar communicatie@onzekerk.nu.

Digitale nieuwsbrief
Via onze digitale nieuwsbrief altijd als eerste op de hoogte zijn? Schrijf je nu gratis in op www.onzekerk.nu

Verantwoording

Voor deze jubileumeditie hebben we uit meerdere schriftelijke bronnen geput en zijn enkele personen benaderd voor een toelichting op stukken tekst of achtergronden.

Bronnen Historie Hervormde Gemeente:
1. Jubileumuitgave 50 jarig bestaan Hervormde Gemeente Kloosterhaar-Sibculo.
2. Foto's: stichting Dorpsarchief Kloosterhaar
3. Inbreng (mondeling) van Jan Reinders, Freddie Ekkel en Jenny Meijerink-Bakhuis.

Bronnen Historie Gereformeerde Kerk:
1. Krantenartikel uit Het Noord-Oosten 'Gereformeerde Kerk Sibculo bestaat nu 40 jaar'.
2. 'Kloostergidsen' Geref. Kerk, Sibculo.
3. Herdenkingsboekje 10 de lustrum 1945-1995.
4. Memoires D.J. Ormel.
5. Inbreng (mondeling) van Henk Jaspers Faijer, Bernard Lamberink, Henk Bolks en Riekus Akse.

Voor de verschillende activiteiten rondom de gebouwen in dit feestjaar is er een kleine commissie samengesteld bestaande uit Ds. Carmian Verrips, Kitty Koiter en Gretha Platjes. De activiteiten van deze commissie zijn nog eens samengevat op de achterkant van dit jubileumnummer.

De teksten van dit jubileumnummer zijn allemaal verzameld en geschreven door Riekus Akse en samen met Deborah Hakkers is de (eind)redactie gedaan. Tenslotte heeft Deborah de layout verzorgd en het uiteindelijke resultaat naar de drukker gestuurd.

75 jaar

Twee kerken – één gemeente – één geloofsgemeenschap

1950/1951–2026 | 75 JAAR FREDERIKSKERK EN KLOOSTERKERK

Dit jubileumjaar staat in het teken van 75 jaar Frederikskerk en Kloosterkerk. Inmiddels kijken we met dankbaarheid terug op de eerste activiteiten en zien we uit naar de bijeenkomsten die nog voor ons liggen.

We begonnen het jaar met feestelijke kerkdiensten in beide kerkgebouwen. We stonden stil bij de geschiedenis van onze kerken, luisterden naar verhalen over de bouw, genoten van muziek en ontmoetten elkaar onder het genot van koffie, gebak en een gezamenlijke lunch. Herinneringen werden opgehaald en gedeeld.

Na de zomer zetten we de viering van het jubileumjaar voort. Kinderen, jongeren én volwassenen worden uitgedaagd mee te doen aan de wedstrijd 'Bouw de kerk van de toekomst'. Tijdens Open Monumentendag zijn beide kerken opnieuw open voor ontmoeting, met activiteiten voor jong en oud en de prijsuitreiking van de wedstrijd.

Ook de komende maanden staan nog in het teken van muziek, ontmoeting en dankbaarheid. In oktober vieren we het jubileum in de Frederikskerk met een bijzondere dienst waarin onder andere de jubileumcantate uit 1950 opnieuw zal klinken. In december sluiten we het feestjaar af met een gezamenlijke jubileumdienst in de Kloosterkerk, waarin beeld, verhaal en muziek nog eenmaal laten zien wat deze kerkgebouwen al 75 jaar betekenen voor onze gemeente.

Zo vormt 2026 een jaar waarin we niet alleen stilstaan bij stenen en gebouwen, maar vooral bij de mensen die er al 75 jaar samen geloven, vieren, dienen en elkaar ontmoeten.

Van harte welkom bij alle activiteiten – in beide kerken!

15 FEBRUARI	12 APRIL	30 AUGUSTUS	12 SEPTEMBER	18 OKTOBER	6 DECEMBER
Kerkdienst Fredrikskerk	Kerkdienst Kloosterkerk	Gemeentezondag Fredrikskerk	Open Monumentendag (beide kerken)	Feestdienst Fredrikskerk	Jubileumdienst Kloosterkerk

Terugkijken • Vieren • Ontmoeten • Vooruitzien

Met dank aan iedereen die heeft bijgedragen aan onze kerkgebouwen en aan dit bijzondere jubileumjaar.

Protestantse Gemeente Sibculo-Kloosterhaar